

agotada

46473

GENERALITAT DE CATALUNYA
INSTITUCIÓ DEL TEATRE

DIRECTOR : ADRIÀ GUAL

MEMÒRIA
del curs de 1928-29 al de 1933-34

PER

P. BOHIGAS TARRAGÓ
SECRETARI DE LA INSTITUCIÓ

BARCELONA, JULIOL DEL 1934
ELISABETS, 12

40473

GENERALITAT DE CATALUNYA
INSTITUCIÓ DEL TEATRE

DIRECTOR : ADRIÀ GUAL

MEMORIA
del curs de 1928-29 al de 1933-34

PER

P. BOHIGAS TARRAGÓ
SECRETARI DE LA INSTITUCIÓ

BARCELONA, JULIOL DEL 1934

ELISABETS, 12

MEMÒRIA
DEL CURS DE 1928-29 AL DE 1933-34

GENERALITAT DE CATALUNYA
INSTITUCIÓ DEL TEATRE

DIRECTOR : ADRIÀ GUAL

MEMÒRIA

del curs de 1928-29 al de 1933-34

PER

P. BOHIGAS TARRAGÓ

SECRETARI DE LA INSTITUCIÓ

BARCELONA, JULIOL DEL 1934
ELISABETS, 12

IMPRESA DE LA CASA DE CARITAT : MONTALEGRE, 5 : BARCELONA

CURS DE 1928-29

COMENÇA EL CURS

Les classes varen començar el dia 1.^r d'octubre. No hi va haver acte inaugural, com altres vegades. Per al curs que anàvem a començar hi havia preparada la celebració del Congrés i l'Exposició Internacional del Teatre. Calia destinar a aquests actes totes les activitats i estalviar les que ens hauria absorbit la inauguració.

LES CLASSES

Varen quedar inscrits a les classes d'Actor 1 alumne de segon curs i 9 de primer; a les d'Escenografia, 8 de segon curs i 11 de primer. Les lliçons varen ésser cursades amb tota regularitat. En aquest curs es va tornar a suspendre la classe de Recitació per a no professionals.

Des d'aquest curs, per disposició de la Direcció, d'acord amb el senyor diputat Ponent de Cultura, varen quedar novament suprimits els exàmens. La Direcció, previ l'informe corresponent dels professors, formulà les qualificacions d'estudis.

PUBLICACIONS

Durant aquest curs foren donades al públic les següents publicacions:

En el mes de gener, el volum *Temas de Historia del Teatro*, d'Adrià Gual; conté les conferències donades per l'autor a la Institució, en dates diferents, sobre «L'evolució de l'escenografia», «Les danses de la mort» i «La Comèdia en el segle XVIII»; s'hi reproduueixen algunes de les projeccions que varen il·lustrar aquestes conferències. En el mes de juliol, el volum

Las representaciones teatrales en Grecia y Roma, de P. Bosch i Gimpera; en aquest volum es conté un resum de les dues conferències que sobre aquest aspecte de la història del teatre havia donat en diferents dades el dit professor; va il·lustrat també amb alguns dels gravats projectats durant les referides conferències. En el mes de setembre, dos volums sota el títol d'*Estudios y Comunicaciones*; són els treballs presentats al Tercer Congrés Internacional del Teatre que va tenir lloc a Barcelona, sota els auspicis de la Societat Universal del Teatre, de París, i la nostra Institució, del 23 al 29 de juny del 1929; són autors d'aquests treballs : Alfred Kerr, Marc Jesús Bertran, Pierre Mortier, E. Diez Canedo, Henri Clec, Enric Giménez, Maria Llum Morales, Tatiana Nottara i Adrià Gual.

En el mes d'octubre fou publicada la Memòria de Secretaria, relativa a la fundació de la Institució i al curs de 1927-28.

CONGRÉS INTERNACIONAL DEL TEATRE

Com dèiem en la Memòria anterior, la nostra entitat va enviar una representació al Segon Congrés Internacional del Teatre que la Societat Universal del Teatre va celebrar a París l'any 1928. En aquest Congrés va ésser acordat que el tercer tingués lloc a Barcelona l'any següent. El projecte d'Exposició d'Escenografia que hi havia el propòsit de realitzar, i del qual parla la nostra Memòria del curs de 1926-27, va ésser convertit en un altre d'una Exposició Internacional del Teatre. Aquest propòsit i l'acord de París varen fer creure a la Direcció i al senyor Ponent de Cultura de la Diputació en la conveniència de celebrar conjuntament un Congrés i una Exposició d'aquest caràcter. Però no hi va haver manera que l'Exposició estigués organitzada i instal·lada a l'època en què la Societat Universal del Teatre acostumava a celebrar els seus Congressos. Per tant, aquest es va fer a Barcelona del 23 al 29 de juny, sense que s'hagués inaugurat encara l'Exposició. En un volum publicat per la nostra Institució el mes de novembre del 1929, consten els organismes, les sessions, els temes, els actes diversos i les conclusions d'aquest Congrés. En els dos volums publicats per la pròpia entitat el mes de setembre del mateix any sota el títol *Estudios y Comunicaciones*, s'insereixen els principals treballs llegits. Els *Cahiers du Théâtre*, òrgan de l'esmentada societat francesa, va dedicar a aquest Congrés tot el n.º 6, que és el corresponent al mes d'agost d'aquell any. Per aquest Congrés i per a l'Exposició, la Diputació va votar un crèdit especial.

CURS DE 1929-30

INAUGURACIÓ DEL CURS

La inauguració d'aquest curs va consistir en la de l'Exposició Internacional del Teatre que va ésser instal·lada al Palau de Projeccions de l'Exposició de Montjuïc i inaugurada el dia 5 d'octubre.

EXPOSICIÓ INTERNACIONAL DEL TEATRE

La història d'aquesta Exposició, el seu contingut i el seu funcionament estan explicats en la Memòria-Catàleg d'aquesta Secretaria, que va ésser publicada en el mes de novembre del 1929.

Les despeses d'aquesta manifestació varen ésser satisfetes amb el crèdit especial que la Diputació va obrir per a l'Exposició i el Congrés del Teatre. El senyor Marc Jesús Bertran, Encarregat del Museu del Teatre, va manifestar que una part important dels exemplars d'aquest Museu eren de la seva propietat particular i no podia deixar-los perquè figuressin a l'Exposició si no se li adquirien; el preu que fixava era de 7,000 pessetes; previ informe del director i el secretari de la Institució, es realitzà aquesta adquisició per 5,000 pessetes. La Diputació va satisfer l'import d'aquesta adquisició.

LES CLASSES

Les classes varen començar tot seguit. A les d'Actor es varen inscriure 8 alumnes; a les d'Escenografia, 8 de primer curs, 2 de segon curs i 4 de tercer curs. Varen continuar normalment fins a la fi del curs.

El mes de novembre vàrem publicar *Memoria y Catálogo del Congreso y Exposición Internacionales del Teatro celebrados en la Exposición Internacional de Barcelona de 1929*; el mes de febrer, *La participación musical en el antiguo teatro español*, de Josep Subirà, i el mes de març, *Contribución a la bibliografía española de Shakespeare i Vida de Shakespeare*, ambdues d'Alfons Par.

ACTES PÚBLICS

El dia 18 de novembre, a les set de la tarda, el conegut musicògraf Josep Subirà va donar, a la Sala Mozart, una conferència sobre *La participación española en el antiguo teatro español*. El conferenciant va anar explicant als alumnes i al públic, que formaven el seu auditori, com els elements musicals es varen anar introduint en la producció escènica espanyola des dels antics misteris i les èglogues d'Encina fins a la sarsuela restaurada per Ramon de la Cruz. Va estendre's especialment en les comèdies musicals i els sainets lírics de la segona meitat del segle XVIII. Després va explicar els orígens i el desenvolupament de la «tonadilla» escènica. Va ocupar-se també del que foren els monòlegs i les pantomimes musicals. Per últim va fer una interessant exposició de la personalitat i l'obra de dos oblidats mestres catalans, Lluís Mison i Pau Esteve, que varen contribuir d'una manera notabilíssima a l'esplendor que en el seu temps tenia a Madrid la «tonadilla» escènica. El conferenciant va tocar al piano curiosos fragments de les obres musicals a què es referia.

EL PATRONAT. ORIENTACIÓ.

A començaments de l'any 1930 el règim polític d'Espanya va sofrir una nova transformació; havia terminat el període de la dictadura i començava una nova etapa constitucional. A la Diputació de Barcelona i a l'Ajuntament hom va seguir el criteri de retornar totes les coses al mateix estat en què es trobaven en produir-se la dictadura.

En conseqüència, l'Ajuntament, en la seva sessió del 4 de març, va designar els seus representants per a formar part del Patronat; aquests foren els regidors senyors Martí Casals, Xavier Tusell i Josep Capdevila;

però com que no va reposar, per altra banda, la subvenció que l'Ajuntament de la dictadura li havia sospès, aquests representants no varen prendre possessió de llurs càrrecs dintre del Patronat.

La Diputació va constituir novament el Patronat. Amb tot i això, no li va donar la independència administrativa que tenia abans. Totes les despeses han continuat satisfent-se directament per la Diputació. El Patronat, per tant, va tenir el caràcter de Comissió rectora de la Institució i assessora del diputat Ponent de Cultura. La Diputació, en sessió del 26 de febrer, va designar per a formar el Patronat el president de la corporació, senyor Joan Maluquer i Viladot, i els diputats senyors Ferran Valls i Taberner, Joan A. Mas i Yebra i Francesc Soler i Puigdemoglas; i com a vocals veïns, en atenció a la intensa participació que havien tingut en el Patronat durant la seva primera època, els senyors Lluís Duran i Ventosa i Lluís Ferrer i Bàrbara. A més, en formà part, per dret propi, com a diputat Ponent de Cultura, el senyor Antoni Jansana i Llopart.

Aquesta Patronat, en constituir-se, va acceptar íntegrament l'orientació que en aquells moments seguia la Institució, encaminada a les activitats d'estudi i divulgació de l'art dramàtic, amb preferència a les purament escolars; i va acordar per aquest motiu l'entitat s'anomenés «Institut del Teatre».

A la primera reunió d'aquest Patronat va ésser plantejada la qüestió de disposar d'un local més ampli que permetés custodiar i exhibir al públic els materials provinents de l'Exposició Internacional del Teatre, que havien quedat a poder de la Institució. Tenint en compte que quedava disponible el Palau de Projeccions de Montjuïc, construït amb motiu de l'Exposició, que era el mateix en el qual hi havia encara aquell material i en el qual, a més, hi ha un teatre, el Patronat va acordar proposar a l'Ajuntament la cessió d'aquest edifici per a estatge de la Institució, i reposar la representació que l'Ajuntament tenia abans en el Patronat.

Varen ésser fetes les sol·licituds oficials i les gestions oficioses corresponents, però la manca de criteri de l'Ajuntament sobre la destinació dels edificis de Montjuïc i els problemes plantejats per la liquidació de l'Exposició, anaven ajornant indefinidament la solució esperada, i per aquest motiu el Patronat per fi va decidir prescindir-ne i llogar el local de la Casa de Misericòrdia, on abans havia estat instal·lat l'Institut de Cultura de la Dona, en el qual hi havia lloc per a les aules i sobretot per a la Biblioteca ja iniciada i per als materials abans esmentats, que havien d'ésser el fonament del Museu, tantes vegades esperat. A més, aquest local permetia disposar d'una sala d'actes, que havia de facilitar extraordinàriament el

pla de curssets i conferències que entrava dintre l'orientació de les activitats de l'entitat. Per a la instal·lació d'aquest nou local, la Diputació va votar un crèdit extraordinari. Les aules hi varen començar a funcionar el 1.º de gener del 1931.

MODIFICACIÓ DEL NOM

La nova Diputació va acordar que el nom d'«Institut» entre les entitats depenents d'ella quedés exclusivament reservat al d'Estudis Catalans, i que les que l'havien portat fins aleshores el substituïssin pel d'«Institució». Per això, des d'aquesta època, el nostre «Institut» té substituït aquest mot del seu títol pel d'«Institució».

CURS DE 1930-31

COMENÇA EL CURS

Les classes d'aquest curs varen començar també sense acte inaugural.

LES CLASSES

A les classes d'Actor es varen inscriure 14 alumnes; a les d'Escenografia, 12 del primer curs, 5 del segon curs, 3 del tercer curs i 4 del quart curs.

ACTES PÚBLICS

El dia 15 de desembre, a les set de la tarda, el senyor Josep Font i Solsona va donar una conferència sobre *La Congregació dels Comediants a Madrid i Barcelona*. La conferència es dividia en les següents parts: I. La vida de la faràndula en el segle XVII; II. Origen de la confraria; III. Establiment i expansió de la confraria a Barcelona, i IV. Aclariments històrics. L'acte va tenir lloc a una de les sales de l'Arxiu Històric de la Ciutat. El conferenciant va aportar en el seu treball totes les dades existents sobre aquest fet relacionat amb la història del teatre, i del qual n'és una supervivència un dels altars de l'església de Santa Mònica, de Barcelona.

El dia 1.^r de març, a les onze del matí, va tenir lloc una altra conferència. Va anar a càrrec del senyor Josep Artís. Local : una de les aules de l'Escola de Bibliotecàries; tema : *Els teatres d'aficionats a Catalunya*. Josep Artís va fer en aquesta conferència una detallada i molt interessant

història de les companyies d'aficionats a Catalunya, i especialment a Barcelona, des de començaments del segle XIX. Del seu treball en va sortir el coneixement d'una llarga sèrie de dades històriques molt curioses i totalment desconegudes fins ara.

A càrrec del mateix conferenciant, n'hi va haver una altra, a les deu del vespre del dia 28 del mateix mes. Va tenir lloc al mateix local. Va versar sobre el tema *El «Misteri de la Passió» als teatres barcelonins*, i, com en l'anterior, el senyor Artís ens va proporcionar amb el seu profund treball una bona suma de dades ben interessants, totes les quals constitueixen una valuosa aportació a la història del teatre a la nostra ciutat.

El dia 21 d'agost, al vespre, vàrem donar al teatre de l'Orfeó Gracienc, com a final de l'Escola d'Estiu de la Generalitat, una representació de l'obra de Joan Maragall, *Nausica*. Abans de la representació va ésser llegit un treball al·lusiú al poeta pel Conseller de Cultura de la Generalitat, senyor Ventura Gassol.

NOU PATRONAT

El dia 14 d'abril va ésser proclamada la República. La Diputació de Barcelona va ésser convertida, al cap de poc, en Generalitat de Catalunya. Per tant, varen ésser substituïts els elements polítics que fins aleshores governaven des d'aquella corporació. El Consell de Govern de la Generalitat, en la seva reunió del dia 9 de juny del 1931, va designar nou Patronat. Continuà aquest en el mateix caràcter d'assessor que havia tingut l'anterior. Les persones designades per a formar-lo foren els senyors Pere Coromines, Joan Puig i Ferrater, com a diputats, i Pompeu Crehuet i Josep Millàs-Raurell, com a veïns; la presidència correspongué automàticament al Conseller de Cultura; des del moment de constituir-se el Patronat, ocupà aquest càrrec el senyor Ventura Gassol, el qual delegà les funcions presidencials, per als casos ordinaris, al vocal senyor Millàs. A més, entrà a formar part del Patronat, en representació de la Junta de Museus, el senyor Lluís Masriera.

EL MUSEU DEL TEATRE

Dintre d'aquest curs, i abans de la primera reunió del Patronat, la Junta de Museus es disposà a classificar les seves col·leccions i instal·lar-les

més adientment. La Secretaria de l'Escola, assabentada d'aquest pla i seguint en el propòsit, tant temps mantingut, d'incorporar el Museu del Teatre a la Institució, va fer les gestions oficioses necessàries perquè en la distribució que proposava la Junta de Museus, les col·leccions relatives al Teatre passessin a la Institució. Així podia començar d'una manera plena i eficaç el propòsit que la Institució fos un centre d'estudis dramàtics, que és el sentit de l'orientació darrerament donada a l'entitat. El resultat favorable d'aquestes gestions va fer que el director consultés tots els membres del Patronat. Aquests el varen autoritzar perquè sol·licités el traspàs del Museu del Teatre.

CURS DE 1931-32

COMENÇA EL CURS

El curs va començar a primers d'octubre, sense acte inaugural.

LES CLASSES

A les classes hi va haver les següents inscripcions : 16 a les d'Actor; 18 a les de primer curs d'Escenografia, i 9 a les de segon curs de la mateixa assignatura.

PUBLICACIONS

El mes de novembre vàrem publicar el volum *L'estudi de la ciència del teatre a Alemanya*. És un treball del doctor Hans Kundsén, publicat a Alemanya, que el seu autor ens autoritzà incorporar a la nostra col·lecció bibliogràfica. La traducció catalana fou feta pel senyor J. Olives i Canals, el qual posà, a més, a aquesta edició catalana, un interessant pròleg.

El mes de gener vàrem publicar un altre volum d'aquesta sèrie. Sota el títol *Assaigs diversos*, estan aplegats els següents treballs, escrits expressament per llurs autors per a diversos actes públics celebrats per la nostra Institució : «La indumentària històrica a l'escena. Uniformes i estandards», de Lluís Labarta; «Xènies en el centenari de Molière», de Pere Coromines; «La poesia trobadoresca», de Manuel de Montoliu, i «La Congregació dels Comediants a Madrid i Barcelona», de Josep Font i Solsona.

El dia 19 de març va tenir lloc, a la sala d'actes de l'Escola Milà i Fontanals, una sessió literàrio-musical per als alumnes d'aquesta Escola. Hi va pronunciar un discurs el nostre director, senyor Gual, i els nostres alumnes varen encarregar-se de tota la segona part del programa amb un recital de poesies d'autors catalans.

Els dies 23, 25 i 27 de maig el nostre director, senyor Adrià Gual, va donar, a la sala d'actes de la Institució, un «Curset per a facilitar l'ensenyament als infants de la lectura clara i la dicció i recitació correctes». Fou dedicat als mestres de les escoles primàries de Barcelona, i organitzat pel Patronat Escolar i la Comissió Municipal de Cultura. Fou explicat a l'auditori el sistema de signes de recitació adoptat a les aules d'Actor de la Institució. Molts dels mestres assistents al curs l'han adoptat en les classes de llurs escoles.

Aquest curset hagué d'ésser repetit els dies 30 de maig i 1.^r i 3 de juny. Per a poder donar cabuda al crescut nombre d'inscrits, es va haver de donar a la sala d'actes de l'Escola Milà i Fontanals.

El dia 6 de juny, en ocasió del centenari de Goethe que llavors s'estava celebrant a Barcelona, el nostre professor, senyor Manuel de Montoliu, va donar, a la sala d'actes de la Institució, una conferència sobre el tema *Els elements dramàtics del «Faust»*. Aquesta conferència va ésser il·lustrada amb recitacions de fragments de l'obra de Goethe, a càrrec dels nostres alumnes.

El dia 20 de juny va quedar oberta, als locals de la nostra Institució, una exposició de la copiosa col·lecció d'elements gràfics diversos relatius al teatre de Wagner, que acabava de donar al Museu del Teatre el senyor Joaquim Pena. Amb aquesta oportunitat, aquest senyor va professar una interessant conferència sobre *El teatre de Bayreuth*. Va tenir lloc a la sala d'actes de la nostra entitat, a les set de la tarda del dia de l'obertura de l'exposició esmentada.

El dia 27 de juny, a les set de la tarda, el senyor Josep Millàs-Raurell va donar, a la nostra sala d'actes, una interessant conferència sobre *Breu història del teatre nord-americà*, en la qual va donar a conèixer detalls molt interessants sobre les activitats desenvolupades en aquell jove país per a la formació d'una dramàtica pròpia.

El dia 2 de juliol, a l'Ateneu Verdaguer, va tenir lloc una representació d'*El sorrut benefactor*, de Goldoni; la seva interpretació escènica va anar a càrrec dels alumnes de la Institució.

Percaçada l'autorització a què hom fa referència en la Memòria anterior, el director va trametre l'oportuna sol·licitud a la Junta de Museus el dia 17 d'octubre. I aquesta Junta, en la seva reunió del 6 de novembre, previ l'informe favorable de l'Encarregat del Museu del Teatre, va acordar: Traspassar aquest Museu, en dipòsit, a la Institució; traspassar igualment a la nostra entitat, junt amb la seva dotació, els serveis de l'Encarregat del Museu, que ho era el senyor Marc Jesús Bertran; i designar el senyor Lluís Masriera perquè, en representació de la Junta, formés part del Patronat. Aquest acord, com ja hem dit abans, venia a posar definitivament les coses en les condicions pràctiques necessàries a fi que la Institució empengués el camí de la seva darrera orientació i pogués donar en aquest ordre tot el rendiment.

PERSONAL

Com a conseqüència dels expressats acords, la Direcció va comunicar a la Generalitat que l'haver del senyor Marc Jesús Bertran havia d'incloure's, a partir del 1.º de gener, a la nòmina del personal de la Institució, disminuint el seu import de la subvenció corresponent a la Junta de Museus. Al mateix temps va sol·licitar que fos nomenat el senyor Joaquim Pena per a encarregar-se de la Biblioteca i de la part de documentació o arxiu del Museu. La Generalitat va accedir a aquestes peticions, i, per tant, quedaren inclosos al personal de la Institució els senyors Marc Jesús Bertran i Joaquim Pena. L'import de l'haver d'aquest darrer va ésser carregat, de moment, a una partida de serveis de nova creació del Pressupost de la Generalitat; després va sumar-se a la corresponent de la Institució. Cal tenir present, doncs, que l'augment de despeses de la Institució en aquest exercici no implicava, en resum, noves despeses de la Generalitat.

Al començament d'aquest curs va renunciar al càrrec de professor de Prosòdia el senyor Pompeu Fabra, que l'havia ocupat des de la fundació de la nostra entitat. La renúncia fou motivada per les noves ocupacions que des d'aquell moment tenia el senyor Fabra. El Patronat es veié obligat a acceptar-la amb molt de sentiment, i féu constar l'agraïment que li devia per les activitats desplegades durant l'exercici del càrrec. S'encarregà d'aquest ensenyament el Professor senyor Enric Giménez, al qual li fou acordada, en concepte de gratificació, la remuneració que rebia el senyor Fabra.

En la reunió que va celebrar el Patronat el dia 29 de setembre, el director, senyor Gual, va presentar la següent moció:

«La Direcció que subscriu, davant de la imminent implantació de l'Estatut, que atorga a la Generalitat de Catalunya la facultat d'organitzar els serveis de Cultura de la nostra terra, es creu en el deure de cridar l'atenció del Patronat sobre la conveniència que els elements dirigents d'aquella Corporació estiguin convenientment informats del que es podria fer en ordre a l'art dramàtic.

I, per tant, es permet de proposar que s'acordi pregar del senyor Conseller de Cultura de la Generalitat el nomenament d'una Ponència, presidida pel mateix Conseller, i formada pels senyors Pere Coromines, Lluís Nicolau d'Olwer, Joan Puig i Ferrer, Ferran Valls i Taberner, J. Millàs-Raurell, Carles Soldevila i E. Jordana, a més d'Alexandre Galí i l'infrascrit, aquests darrers com assessors, amb l'encàrrec de redactar un projecte d'organització i funcionament del Teatre oficial de Catalunya, amb els seus serveis i elements annexos, com l'Escola, la Biblioteca, etc., el qual projecte podrà ésser tingut en compte pel dit senyor Conseller en les resolucions que proposi al Govern de Catalunya.»

Aquesta moció responia a la idea que sempre havíem tingut que la Institució havia de suggerir i orientar l'actuació que ha de realitzar en cada moment el poder públic en relació a l'art dramàtic, com element de la cultura nacional. La concessió de l'autonomia a Catalunya posava a la Generalitat en el cas d'escometre aquesta tasca. La Institució ho recordava i indicava el camí a seguir per a arribar-hi. I proposava que intervinguessin directament en la formació de criteri totes les persones que més s'havien ocupat públicament d'aquesta qüestió, perquè la Direcció s'havia donat perfecte compte que en les esferes relacionades amb la vida del teatre hauria estat considerat com una exclusivitat indeguda el que la tasca proposada en la moció l'hagués realitzada solament la Institució. És cert que pel seu caràcter, a ella havia de correspondre únicament, però no ho és menys que, pel motiu esmentat, aquesta funció hauria restat mancada d'ambient.

Però el president, senyor Gassol, va dir que entenia que el projecte pel qual propugnava aquesta moció havia d'ésser formulat, no per persones alienes a la Institució, sinó per ella mateixa, car era l'entitat oficial del teatre amb la qual comptava la Generalitat, i que, per tant, l'acceptava, però feia l'encàrrec del projecte al Patronat, junt amb la Direcció.

Durant aquest curs varen ingressar oficialment al Museu del Teatre els següents donatius:

Del senyor Antoni Ferrer i Manyosa, dos-cents vint-i-vuit fullets relatius a arquitectura i maquinària teatral (llegat testamentari); dels germans senyors Moyà i Coca, un programa d'una representació teatral de l'any 1861, imprès sobre seda; del senyor Mateu de Soto, nombre de fotografies d'actors i reproduccions de façanes i alçats arquitectònics de diversos teatres estrangers; del senyor Marc Jesús Bertran, vint-i-vuit obres antigues de teatre; del senyor Segismon Codina, quaranta-dos retrats d'artistes; del senyor Josep Canals, una col·lecció de programes de funcions teatrals; dels senyors Llorenç Mata i Adrià Gual, una col·lecció de retrats d'autors i actors catalans; del senyor Joan Terrades, diversos gravats relatius al teatre; del senyor Enric Cubas, diversos autògrafs d'autors catalans; del senyor Valeri Serra i Boldú, una carta autògrafa de Santiago Rusiñol; del senyor Joaquim Pena, una col·lecció de dos mil dos-cents seixanta-cinc documents gràfics relatius al Teatre de Bayreuth; del senyor Joaquim Mata, cent-setanta arguments d'òpera i col·leccions de revistes desaparegudes; del senyor Lluís Masriera, un àlbum de la *Comedia Française*; de la senyora Carme Bou i Bonaplata, un bust del seu avi, l'actor Teodor Bonaplata; de Màrius Gifedra, una col·lecció de *Gasetta de les Arts*, i del senyor Sòstenes Serra, una col·lecció de programes de funcions teatrals i concerts.

CURS DE 1932-33

INAUGURACIÓ DEL CURS

Aquest any el curs va ésser inaugurat amb una Exposició dels treballs dels alumnes de les aules d'Escenografia. Va estar instal·lada a la sala d'actes de la Institució. Va ésser oberta el dia 10 d'octubre, i va continuar exhibida al públic tots els dilluns, dimecres i divendres, de set a nou del vespre, fins a fi del mateix mes.

LES CLASSES

S'hi varen inscriure 16 alumnes a les d'Actor, i a les d'Escenografia, 28 del primer curs, 4 del segon curs i 6 del tercer curs.

ACTES PÚBLICS

El dia 5 de juliol, a les deu de la nit, com a sessió de fi de curs, vàrem donar a la Sala Studium una representació de l'obra de Tagore, *El carter del rei*, traduïda pel senyor J. Carner i Ribalta. La presentació i direcció escènica va anar a càrrec del senyor Lluís Masriera. A la primera part va pronunciar una curta conferència el senyor Adrià Gual, i la senyora Josefina Tàpias va recitar unes composicions catalanes. A la segona, el professor senyor Enric Giménez, va llegir un estudi de J. Carner i Ribalta sobre la personalitat literària de Tagore; les alumnes senyoretetes Teresa González i Rosa Coscolla varen recitar uns poemes del mateix autor, traduïts per la senyora Clementina Arderiu i el senyor Marià Manent, i una senyoreteta hindú, de pas a Barcelona, va recitar altres fragments del poeta en

la seva llengua nadiua. A la tercera part va ésser representada l'esmentada obra, en dos episodis.

Amb el mateix programa, excepció feta de la participació de la senyoreta hindú, substituïda per un recital d'arpa de la senyoreta Rosa Balcells, va tenir lloc una sessió al teatre de l'Orfeó Gracienc, el dia 21 de juliol, al vespre, en ocasió de finalitzar-se l'Escola d'Estiu de la Generalitat.

EL TEATRE OFICIAL DE CATALUNYA. ORIENTACIÓ DE LA INSTITUCIÓ.

L'acord de formular un projecte de Teatre oficial de Catalunya adoptat en el curs anterior, va ésser motiu d'un canvi d'orientació de la nostra entitat.

Per tal de formular aquest projecte, els membres del Patronat es varen reunir diverses vegades. El primer resultat de les deliberacions va ésser el de reconèixer que una organització del Teatre oficial de Catalunya a càrrec de la Institució o amb la seva preponderància, no aconseguiria efectivitat, perquè hi hauria un ambient contrari a ella. Era l'ambient que la Direcció tenia en compte quan proposava, en la moció oportunament presentada, que en aquesta tasca prenguessin part elements aliens a la Institució. Del reconeixement d'aquest fet en va venir la idea de prescindir del projecte pròpiament dit, i proposar simplement la creació de dues companyies, una per a Barcelona i una altra per a fora, que amb el patrocini de la Generalitat donessin representacions de teatre català amb una certa regularitat. Però de seguida d'haver pres aquesta decisió es va presentar el problema de l'elecció de les obres i dels actors. I de la varietat d'opinions sobre aquests extrems, així com de les dificultats econòmiques per a realitzar semblant projecte, en va sortir la iniciativa, més modesta, de donar unes representacions d'obres de pur valor artístic i literari a càrrec dels alumnes, entre elles les que havien estat esmentades honoríficament en el darrer concurs del Premi Ignasi Iglésies.

Aleshores es va presentar un altre problema. No hi havia prou alumnes preparats per a efectuar aquestes representacions en les degudes condicions artístiques. Amb aquesta situació, les representacions esmentades encara haurien empitjorat l'ambient desfavorable que tenia la Institució. I aleshores, sens perjudici d'escometre la realització d'aquestes representacions, que ja varen ésser iniciades amb l'esmentada representació d'*El carter del rei*, el Patronat va convenir que el que interessava per damunt

de tot era que la Institució proporcionés al teatre català actors ben preparats i que, en conseqüència, calia reorganitzar-la de manera que quedés primordialment dedicada a aquesta finalitat, i que les seves aules d'ensenyament tinguessin l'ampliació i funcionessin amb la intensitat que a l'efecte fos necessari. I emprant aquest camí, va assentar-se el principi que el Museu no era una atenció primordial i va aprovar-se un ampli projecte de reorganització de les classes, que, per encàrrec del Patronat, va redactar el senyor Millàs-Raurell.

RÈGIM ADMINISTRATIU

En posar-se a discussió al Parlament el Pressupost de la Generalitat corresponent a l'any 1933 varen ésser substituïdes les partides corresponents a les diverses despeses de la Institució que figuraven en el Pressupost anterior, per una sola global. Per disposició del Conseller de Cultura aquesta suma total va tornar a ésser desglossada en diversos conceptes, als únics efectes de la Intervenció.

VÀRIA

El dia 6 de desembre, quan feia pocs dies que havia estat designat pel Parlament de Catalunya el primer President de la Generalitat, els Professors i alumnes de la Institució es varen reunir a la sala d'actes, amb la presència dels membres del Patronat, senyors Millàs i Crehuet, i varen aprovar una declaració d'adhesió al regisme que començava, la qual fou tramesa a l'endemà al dit senyor President.

CURS DE 1933-34

COMENÇA EL CURS

Varen començar les classes el dia 1.^r d'octubre, en la mateixa forma que en el curs anterior.

LES CLASSES

A les d'Actor es varen inscriure 19 alumnes. A les d'Escenografia va quedar formalitzada la següent matrícula : Primer curs, 14; segons curs, 13; tercer curs, 2, i quart curs, 4.

PUBLICACIONS

El mes d'octubre va ésser publicat el volum del senyor Josep Artís, *Tres conferències sobre teatre retrospectiu*. D'aquestes conferències, dues són les donades pel mateix autor, per encàrrec de la Institució, sobre els temes «Els teatres d'aficionats a Catalunya» i «El Misteri de la Passió als teatres barcelonins»; l'altra és la que el mateix senyor Artís havia donat, en una altra entitat, sobre «Josep Robreño, autor i comediant». A més, s'hi afegeix un article sobre Renart, que l'autor havia publicat en un setmanari local. El volum és prologat per Francesc Curet.

DONATIUS AL MUSEU DEL TEATRE

Durant aquest curs, i abans de prendre's l'acord de retornar a la Junta de Museus el Museu del Teatre, varen ésser fets a aquest els següents donatius:

Del senyor J. Planell, el trabuc que Fontova utilitzava per a les representacions de *La creu de la masia*; del senyor Lluís Antoner, vuitantadues fotografies i gravats; del senyor Segimon Codina, cinc fotografies; de la senyora vídua de Pagès, diverses obres antigues relatives a teatre, i del senyor Albert Bastardes, un programa d'una funció a benefici del monument a Frederic Soler.

ORIENTACIÓ

Seguint el camí començat en el curs anterior, el projecte de reorganització aprovat pel Patronat ha estat durant aquest curs aprovat, també, pel Consell de Cultura. A més, ha estat fet pels arquitectes senyors Nicolau M.ª Rubió i Ramon Raventós un avantprojecte de petit teatre, que podria ésser construït en els locals de la Institució que ocupa el Museu, i en el qual es podrien organitzar fàcilment el major nombre de representacions possibles dels alumnes. Per últim, en la sessió del 15 de novembre, el Patronat acordà retornar i traspassar a la Junta de Museus el Museu del Teatre. El senyor Masriera va fer constar, en la reunió del 23 de febrer, que entenia que, com a conseqüència d'aquest acord, ell havia de deixar de formar part del Patronat, car hi figurava com a representant de la Junta de Museus, i per efecte de tenir, aquesta, el seu Museu del Teatre dipositat a la Institució.

En la reunió celebrada pel Patronat el dia 23 de febrer es va donar compte de la dimissió del càrrec de director, que el senyor Adrià Gual havia presentat verbalment al senyor Conseller de Cultura. Aquest designà per a substituir-lo provisionalment al mateix Patronat, representat pels senyors Masriera i Millàs.

El dia 2 d'abril el senyor Conseller de Cultura va dictar la següent resolució:

«Primer. — Acceptar la dimissió del càrrec de director de la Institució del Teatre de la Generalitat, que per circumstàncies d'ordre personal que l'impossibiliten de continuar en les seves tasques, ha presentat el senyor Adrià Gual i Queralt

Segon. — Mentre altra cosa no es disposi, i en atenció als serveis prestats pel senyor Adrià Gual a l'escena catalana i a la nostra Institució, li és concedida una pensió de 250 ptes. anuals.

Tercer. — L'esmentada quantitat li serà pagada amb càrrec al cap VI, art. 9.^è, part. 815 del Pressupost de la Generalitat actualment en vigència.»

El mateix dia, el propi senyor Conseller va dictar aquesta resolució: «Nomenar director de la Institució del Teatre de la Generalitat de Catalunya el senyor Joan Alavedra, el qual percebrà el sou de 6,000 ptes. anuals, que expressament figura consignat en l'ordre que regula la inversió de la part. 812 del Pressupost de la Generalitat, actualment en vigència.»

Després d'aquestes resolucions va ésser novament estudiat el pla de reorganització anteriorment aprovat, i va ésser resolt en principi, pel senyor Conseller de Cultura, que el Museu, a càrrec ja de la Junta de Museus, estigués amb el major contacte possible amb la Institució.

Conseqüència d'aquesta orientació va ésser dotar més àmpliament la Institució en el Pressupost que ha d'haver començat a regir el 1.º de juliol d'aquest any, i disposar d'un local de capacitat i condicions suficients per a la nova actuació.

La dotació pressupostària ha estat elevada de 48,200 ptes. anuals que tenia l'any 1933 a 64,500, la mitat de la qual figura en el Pressupost del segon semestre del 1934.

Per a local ha estat sol·licitat el Palau de Projeccions a l'Ajuntament, i aquest l'ha cedit per acord pres per la Comissió de Govern el dia 7 de juny.

OBITUARI

La Institució es va associar amb tots els requisits oficials al dol de Catalunya per la mort del seu honorable President Francesc Macià. Tot el professorat i els alumnes varen acudir a l'enterrament. Entre les corones n'hi havia una de la Institució. Aquestes manifestacions foren testimoniatge ben sincer del dolor que ens produí a tots la pèrdua de l'il·lustre patrici, a qui de sempre ens havia unit una cordial amistat.

També hem de remarcar la mort del nostre company Marc Jesús Bertran, ocorreguda el dia 4 de gener. L'acompanyà també el testimoniatge del nostre afecte amb el present d'una corona i la presència, a l'enterrament, d'una representació d'alumnes i professors.

APÈNDIX

APÈNDIX

PATRONATS

1930-31. — President, senyor Joan Maluquer i Viladot; Vice-president, senyor Antoni Jansana i Llopart; Vocals, senyors Ferran Valls i Taberner, Joan Mas i Yebra, Francesc Soler i Puigdenyoles, Lluís Duran i Ventosa i Lluís Ferrer i Barbarà, i Secretari, Pere Bohigas i Tarragó.

1931-34. — President, senyor Ventura Gassol i Rovira; Vice-president, Josep Millàs-Raurell; Vocals, Pere Coromines i Montanya, Joan Puig i Ferrer, Lluís Masriera i Rosés i Pompeu Crehuet i Pardas, i Secretari, Pere Bohigas i Tarragó.

PROFESSORAT

Director, senyor Adrià Gual i Queralt. Secretari, senyor Pere Bohigas i Tarragó. Professors, senyors Enric Giménez, Pompeu Fabra (fins el setembre del 1931) i Salvador Alarma. Professor auxiliar, senyor Josep Mestres. Conferenciant de literatura castellana, senyor Manuel de Montoliu. Encarregats del Museu, la Biblioteca i els Arxius, senyors Marc Jesús Bertran i Tintoré (de gener de 1932 a gener de 1933) i Joaquim Pena i Costa (des del gener del 1932).

MATRÍCULES

- Curs de 1928-29.* — Actor, 10, i Escenografia, 19.
- Curs de 1929-30.* — Actor, 8, i Escenografia, 14.
- Curs de 1930-31.* — Actor, 14, i Escenografia, 24.
- Curs de 1931-32.* — Actor, 16, i Escenografia, 27.
- Curs de 1932-33.* — Actor, 16, i Escenografia, 38.
- Curs de 1933-34.* — Actor, 19, i Escenografia, 33.

Despeses ordinàries

	<u>Pessetes</u>
Any 1927:	
Personal.....	13,020
Lloguer i llum.....	1,610'25
Biblioteca.....	298
Exposició Soler i Rovirosa.....	6,500
Diversos.....	<u>428'35</u>
Total.....	<u><u>21,856'60</u></u>
Any 1928:	
Personal.....	17,220
Lloguer i llum.....	2,429'65
Biblioteca.....	348'25
Actes públics, funcionament i noves instal·lacions.....	5,935'35
Publicacions.....	1,996
Diversos.....	<u>867</u>
Total.....	<u><u>28,796'25</u></u>
Any 1929:	
Personal.....	17,520
Lloguer i llum.....	3,244'55
Biblioteca.....	2,654'65
Actes públics.....	1,865'50
Material i funcionament.....	<u>2,154'50</u>
Total.....	<u><u>27,439'20</u></u>
Any 1930:	
Personal.....	17,520
Lloguer i llum.....	3,248'10
Biblioteca.....	1,999'85
Publicacions.....	3,985
Material i funcionament.....	<u>1,856'85</u>
Total.....	<u><u>28,609'80</u></u>

Any 1931:	<u>Pessetes</u>
Personal.....	18,720
Lloguer i llum.....	11,050
Biblioteca.....	1,466'50
Actes públics i funcionament.....	5,196
Material i funcionament.....	1,290'90
Assegurances.....	280
Total.....	<u>38,003'40</u>

Any 1932:	
Personal.....	28,800
Lloguer i llum.....	10,975
Biblioteca.....	2,360'60
Actes diversos i funcionament.....	5,087'85
Material i diversos.....	1,751'15
Total.....	<u>48,974'60</u>

Any 1933:	
Personal.....	28,800
Lloguer i llum.....	10,100
Biblioteca.....	860'50
Actes diversos i funcionament.....	6,197
Material i diversos.....	1,718
Total.....	<u>47,675'50</u>

Ingressos ordinaris

	<u>Pessetes</u>
Matrícules del 1927.....	370
Matrícules del 1928.....	380
Matrícules del 1929.....	210
Matrícules del 1930.....	360
Matrícules del 1931.....	380
Matrícules del 1932.....	530
Matrícules del 1933.....	450

SUMARI

	<u>Pàgs.</u>
Curs de 1928-29.....	7
Curs de 1929-30.....	9
Curs de 1930-31.....	13
Curs de 1931-32.....	16
Curs de 1932-33.....	21
Curs de 1933-34.....	24
Apèndix.....	27

